جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت پرستاری

دستورالعمل تاسیس واحد مراقبت در منزل مستقر در بیمارستان ها

به استناد ماده ۲۲ آئین نامه تاسیس مرکز مشاوره و ارائه مراقبت های پرستاری در منزل مصوب ۱۳۹۵/۴/۱۵ به شماره ۱۰۱/۶۹۱/د ابلاغی مقام عالی وزارت، و به منظور ساماندهی "مراقبت در منزل" و نظارت بر تداوم درمان پس از ترخیص، واحد مراقبت در منزل (Home Care Unit)، در بیمارستانها و مراکز درمانی کشور تاسیس می شود و مطابق فرم های شماره ۱ و ۲ پیوست ارائه خدمت می نماید.

ماده ۱– تعاریف:

الف- واحد:

منظور واحد مراقبت در منزل (Home Care Unit) می باشد که بر اساس مفاد این دستورالعمل فعالیت می نماید.

ب- مرکز / مراکز:

منظور مراکز مشاوره و ارائه مراقبت های پرستاری در منزل است که طبق آئین نامه فوق الاشاره، مجوز فعالیت از دانشگاه های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی کسب نموده باشند.

ماده ۲– هدف:

هدف از تاسیس این واحدها ساماندهی، تداوم و هماهنگی در ارائه مراقبت از بیمار پس از ترخیص از بیمارستان، مراقبت ایمن و به صرفه در منزل در راستای کاهش زمان بستری در بیمارستان ها و مراکز درمانی، کاهش هزینه های درمانی مراقبتی، کاهش دوران نقاهت، کنترل و کاهش عفونتهای بیمارستانی، توانبخشی و بهبود کیفیت خدمات پرستاری و در نهایت افزایش رضایت مندی بیماران و خانواده ها می باشد.

ماده ۳– ساختار سازمانی واحد:

واحد، زیر مجموعه مدیریت پرستاری بیمارستان به شمار می رود که توسط حداقل یک پرستار کارشناس در هر شیفت اداره می شود. این پرستار می بایست حداقل دارای مدرک کارشناسی و ۵ سال سابقه کار بالینی، مدیریتی یا آموزشی باشد که صرفاً به انجام امور مربوطه اشتغال داشته باشد.
ساعات کار واحد بنا به شرایط بیمارستان متفاوت است ولی باید به گونه ای برنامه ریزی شود تا در زمان ترخیص بیماران، فعال باشد.

ماده ۴– وظایف و اختیارات:

واحد و کارشناس مراقبت در منزل مستقر در بیمارستان در راستای نیل به اهداف فوق، وظایف و اختیارات زیر را دارد:

- برنامه ریزی جهت آشناسازی بیماران بستری و خانواده آنان با امکانات و مزایای مراقبت در منزل
- آشناسازی تمامی کادر درمانی با فرایندهای ارائه خدمات و مراقبت های پرستاری در منزل
- برگزاری جلسات هماهنگی در سطح بیمارستان و بخشهای درمانی جهت توسعه مراقبت در منزل
- کمک به شناسایی بیماران بستری واجد شرایط جهت مراقبت در منزل
- ارائه آموزشهای لازم جهت مراقبت در منزل به بیماران واجد شرایط و خانواده آنان
- بررسی سطح نیاز بیماران به مراقبت در منزل و تائید برنامه های درمانی و مراقبتی
- شناسایی مراکز فعال در سطح منطقه و شهرستان
- همکاری با مدیریت بیمارستان جهت انتخاب یک یا چند مرکز جهت عقد قرارداد با بیمارستان
- هماهنگی با نمایندگان مراکز طرف قرارداد جهت معرفی بیماران
- تبیین فرآیند معرفی بیمار جهت دریافت خدمات مراقبت در منزل از بخش تا مرکز و منزل
- دریافت معرفی نامه های صادره از بخش های درمانی در مورد نیاز به مراقبت در منزل بیماران، قبل و در هنگام ترخیص
- معرفی بیمار به مراکز مراقبت در منزل طرف قرارداد
- نظارت بر قرارداد اولیه فی ما بین مرکز و بیمار

- رضایت سنجی از بیماران معرفی شده به مراکز طرف قرارداد و خانواده آنان و ارائه گزارش به مسئولین بیمارستان و نهادهای نظارتی
- پیگیری فعال دریافت گزارشات از بیماران معرفی شده و خانواده آنان
- دریافت شکایات بیماران و خانواده آنان و ارجاع به نهادهای نظارتی در صورت لزوم
- جمع آوری اطلاعات مربوط به مراقبت از بیماران در منزل و ارائه به نهاد های مسئول
- همکاری و هماهنگی با کارشناس مراقبت در منزل مدیریت پرستاری دانشگاه

ماده ۵– نظارت:

نظارت مستقیم بر نحوه عملکرد واحد، بر عهده مدیریت خدمات پرستاری بیمارستان می باشد.
مدیر پرستاری دانشگاه با همکاری مسئولین دانشگاه و بیمارستانها مسئول پیگیری، راه اندازی و نظارت بر حسن فعالیتهای واحد در بیمارستانها و مراکز درمانی تحت پوشش است.

ماده ۶– فرآیند کار:

الف – پزشکان و پرستاران بخش های بستری، اورژانس و درمانگاه، بیماران نیازمند به مراقبت در منزل را بر اساس فرم شماره یک پیوست/ فرم آموزش حین ترخیص به همراه خلاصه پرونده و سایر اسناد و مدارک لازم به واحد معرفی می نمایند.

ب – واحد بر اساس دستورات درمانی و مراقبتی پزشک معالج و پرستار مراقب، طبق فرم شماره ۲ پیوست به نماینده مرکز معرفی می نماید.

ج – بیماران یا خانواده آنان می توانند بطور مستقیم به واحد مراجعه نمایند.

ماده ۷- تنظیم قرارداد و تعرفه خدمات:

- بیمارستانها و مراکز درمانی می توانند بر اساس فراخوان عمومی و بررسی سوابق و شرایط مراکز، با یک یا چند مرکز، قرارداد همکاری منعقد نمایند.
- بیمارستانها و مراکز درمانی می توانند درصدی از تعرفه خدمات و مراقبت های ارائه شده توسط مراکز طرف قرارداد را به عنوان سهم بیمارستان طبق شرایط مورد توافق از مراکز دریافت نمایند. این مبلغ در سال جاری حداکثر ۵ درصد مبلغ قرارداد اولیه می باشد.
- قرارداد می بایست در سه نسخه ویژه بیمار، مرکز و واحد تنظیم شود.
- مراکز می بایست با نظر بیمارستانها و مراکز درمانی، نماینده/ نمایندگانی را جهت حضور در محل واحد معرفی نمایند.
- مراکز می بایست نرخ خدمات و مراقبت های ارائه شده را طبق تعرفه مصوب شورایعالی بیمه، در محل واحد نصب نمایند.
- مراکز می بایست پس از اتمام ارائه مراقبت در منزل، گزارش آن را به واحد ارائه نمایند.
- بیماران نیازمند به ارائه مراقبت های پرستاری در منزل، توسط پرستار مراقب/ سرپرستار بخش و پزشک معالج، شناسایی و با رضایت بیمار/ قیم وی به واحد معرفی می گردند.
- واحد می بایست ماهیانه گزارش عملکرد خود را به مدیریت پرستاری بیمارستان و دانشگاه ارائه نماید.
- حقوق و مزایای کارشناس مراقبت در منزل بیمارستان همانند سوپروایزر بالینی محاسبه می شود.

این دستورالعمل شامل ۷ ماده و ۲ فرم پیوست تدوین و از تاریخ ابلاغ لازم الاجرا می باشد.